

РУС ТЕЛЕНДӘ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАЛАРЫНЫҢ
ТАТАР ТӨРКЕМНӨРЕНДӘ БЕЛЕМ АЛУЧЫ УКУЧЫЛАР ӨЧЕН
ТАТАР ТЕЛЕННӨН ОЛИМПИАДА БИРЕМНӨРЕНЕҢ

ЖАВАПЛАРЫ

(2025-2026 нчы уку елы)

4 нче сыйныф

Үткәрү вакыты – 120 минут

Максималь балл – 54

I. Тестлардан дөрес җавапны билгеләгез.

1. [w] авазы кулланылган сүзгә билгеләгез. (2 балл)
 - а) вагон
 - ә) автор
 - б) авыл**
 - в) ваза
2. Татар телендә генә булган сузык авазны билгеләгез. (2 балл)
 - а) [y]
 - ә) [a]
 - б) [и]
 - в) [ә]**
3. Татар телендә генә булган тартык авазны билгеләгез. (2 балл)
 - а) [h]**
 - ә) [к]
 - б) [г]
 - в) [б]
4. **Ябык** сүзгә антонимын билгеләгез. (2 балл)
 - а) туры
 - ә) тар
 - б) таза**
 - в) бай
5. **Ризык** сүзгә синонимын билгеләгез. (2 балл)
 - а) салкын
 - ә) дуслык
 - б) балык
 - в) ашамлык**
6. Калын кушымча ялган торган сүзгә билгеләгез. (2 балл)
 - а) күл
 - ә) диңгез
 - б) елга**
 - в) чишмә
7. Сүз ясагыч кушымчасы булган сүзгә билгеләгез. (2 балл)
 - а) дәрәскә
 - ә) дәрәслек**
 - б) дәрәсләр
 - в) дәрәсләребез

8. Төшем килешендәге исемне билгеләгез. (2 балл)

- а) мәктәпнең
- ә) мәктәпне**
- б) мәктәптән
- в) мәктәптә

9. Вакыт мәгънәсен белдерә торган сыйфатны билгеләгез. (2 балл)

- а) кышкы**
- ә) тозлы
- б) түгәрәк
- в) жилле

10. Сорау жөмләне билгеләгез. (2 балл)

- а) Бүген без диктант яздык.
- ә) Сөзгә бирем аңлашылдымы?**
- б) Туры атлап йөр!
- в) Текстны игътибар белән тыңлагыз.

II. Теоретик бирем.

Сызыклар өстенә тиешле сүзләрне языгыз. (6 балл)

Сөйләм ике төрле була: телдән сөйләм һәм язма сөйләм. Авазны әйтәбез һәм ишетәбез. [ғ] авазы калын әйтелешле сүзләрдә була. Сүз туры һәм күчерелмә мәгънәдә килә ала. Бер тамырдан ясалган сүзләр тамырдаш сүзләр дип атала. Фигыль өч заманда килә.

III. Башыгызны эшләтегез.

Кушма сүзләрнең беренче компонентларын уйлап языгыз. (4 балл)

ташбака

башкала

карабодай

өчпочмак

IV. Гамәли-ижади бирем.

1. Жөмлэләрне татар теленә тәржемә итеп языгыз. (6 балл)

Снег укрыл пни и кусты. Вот маленький сугроб. Там спит ёж.

2. Шигырьне укыгыз һәм биремнәрне эшләгез.

ЖИР ЙОКЫСЫ

Кырга ак кардан
Юрган ябылган,
Жир язга чаклы
Йокыга талган.

Жир йоклый тыныч,
Күреп тәмле төш.
Уяныр әле,
Тукта, үтсен кыш.

(Габдулла Тукай)

2.1. Хәрәф белән аваз саны туры килмәгән сүзләрне күчереп языгыз. (4 балл)

юрган, ябылган, язга, уяныр (артык сүз язылса, балл киметелә!)

2.2. Сүзләрнең антонимнарын языгыз. (2 балл) ак – **кара** кыш – **жәй**

2.3. Чыгыш килешендәге исемне күчереп языгыз. (1 балл) **кардан**

2.4. Хәзерге заман хикәя фигыльне күчереп языгыз. (1 балл) **йоклый**

3. «Кар яуды» темасына 6-8 жөмләдән торган инша языгыз. (10 балл)